

S M E R N I C E

na podporu 24-hodinovej opatery (§ 21b Spolkového zákona o opatrovateľských dávkach)

Za účelom podpory 24-hodinovej opatery v zmysle Zákona o domácej starostlivosti sa môžu z podporného fondu pre postihnutých poskytnúť príspevky osobám odkázaným na opateru alebo ich rodinným príslušníkom.

1. Všeobecné predpoklady

- existencia opatrovateľského pomeru v zmysle § 1 ods. 1 Zákona o domácej starostlivosti,
- nárok na opatrovateľské dávky minimálne vo výške stupňa 3 podľa spolkového alebo krajinského Zákona o opatrovateľských dávkach,
- potreba 24-hodinovej opatery; u poberateľov/poberateľiek opatrovateľských dávok počnúc stupňom 5 sa spravidla bude vychádzať z potreby takejto opatery. U poberateľov/poberateľiek opatrovateľských dávok stupňa 3 alebo 4 sa nutnosť 24-hodinovej opatery musí preukázať odôvodneným potvrdením (odborného) lekára alebo odôvodneným potvrdením iného odborníka, ktorý je oprávnený posúdiť potrebu opatery.

1.1. Opatrovateľský pomer môže existovať v nasledovných formách:

- uzavretie pracovného pomeru s osobou potrebujúcou opateru alebo jej rodinným príslušníkom,
- uzavretie zmluvy medzi týmito osobami a verejnoprospešným poskytovateľom služieb v opatrovateľstve alebo
- samostatná zárobková činnosť opatrovateľov.

2. Príspevky

2.1. Príspevok pri zamestnávaní nesamostatne zárobkovo činných opatrovateľov

2.1.1. Na báze dvoch zamestnaneckých vzťahov podliehajúcich ustanoveniam Zákona o domácej starostlivosti činí príspevok 800 € mesačne, 12-krát ročne. Ak existuje len jeden zamestnanecký vzťah, je výška príspevku 400 € mesačne.

2.1.2. Príspevok môže byť poskytnutý najskôr pri začatí opatrovateľského pomeru a jeho poskytovanie sa končí:

- smrťou opatrovanej osoby,
- ukončením pracovného vzťahu / pracovných vzťahov s opatrujúcou osobou / opatrujúcimi osobami
- ukončením zmluvného vzťahu opatrovanej osoby alebo jej rodinného príslušníka s verejnoprospešným poskytovateľom služieb v opatrovateľstve.

2.2. Príspevok pri zamestnávaní samostatne zárobkovo činných opatrovateľov

2.2.1. Príspevok na dvoch samostatne zárobkovo činných opatrovateľov poskytovaný na báze mesačného vymeriavacieho základu každého z nich vo výške minimálne 537,78 € predstavuje 225 € mesačne, 12-krát ročne. V prípade len jedného samostatne zárobkovo činného opatrovateľa môže byť poskytnutý príspevok vo výške 112,50 € mesačne. Pracovná doba musí v oboch prípadoch dosiahnuť minimálnu dĺžku predpísanú Zákonom o domácej starostlivosti.

2.2.2. Ak sú opatrovatelia v inom členskom štáte Európskej únie adekvátne sociálne poistení a toto poistenie sa preukáže, môže byť poskytnutý príspevok vo výške odvedených príspevkov, maximálne vo výške 225 € mesačne na dvoch opatrovateľov, v prípade jedného opatrovateľa maximálne 112,50 € mesačne. Pracovná doba musí v oboch prípadoch dosiahnuť minimálnu dĺžku predpísanú Zákonom o domácej starostlivosti.

2.2.3. Príspevok môže byť poskytnutý najskôr pri začatí opatrovateľského pomeru a jeho poskytovanie sa končí:

- smrťou opatrovanej osoby alebo
- ukončením opatrovateľského pomeru s opatrovateľom/opatrovateľmi

2.3. Príspevok sa poskytne alikvótne pre jednotlivé dni. V prípade výpovede opatrovateľského pomeru z dôvodu nemocničného pobytu alebo z dôvodu umiestnenia v domove dôchodcov alebo v opatrovateľskom ústave sa príspevok poskytuje naďalej po dobu trvania zákonnej alebo zmluvne dohodnutej výpovednej lehoty platiacej pre opatrovateľský vzťah, avšak najdlhšie po dobu 3 mesiacov.

2.4. Príspevok sa vypláca mesačne osobe odkázanej na opateru alebo jej rodinnému príslušníkovi/rodinným príslušníkom, pokiaľ je tento/sú títo zamestnávateľom/ľmi. Ak je opatrovateľ zamestnaný v nosnej organizácii, môže sa príspevok vyplácať priamo tejto organizácii.

2.5. Vyplácanie príspevku je prípustné len v prípade, keď je zaručené

- úsporné
- účelné a
- hospodárne

použitie prostriedkov fondu.

2.6. Plnenia rovnakého druhu poskytnuté za to isté obdobie inými územnými združeniami sa zohľadnia. Za účelom k tomu potrebného prenosu dát sa v tom prípade musí vyžiadať súhlas opatrovanej osoby.

2.7. Žiadosti o poskytnutie príspevku sa podávajú podľa možnosti pred začatím opatrovateľského pomeru resp. krátko po jeho uzavretí.

2.8. Na poskytnutie príspevku neexistuje právny nárok.

3. Príjem a majetok

3.1. Príspevok v zmysle týchto smerníc sa môže poskytnúť, keď celkový mesačný čistý príjem opatrovanej osoby neprekračuje sumu 2.500 €.

Táto hranica príjmu sa zvyšuje na každého rodinného príslušníka majúceho nárok na výživu o 400 €, na postihnutého rodinného príslušníka majúceho nárok na výživu o 600 €.

3.2. Ak presahuje príjem príslušnú hranicu príjmu o menej ako o výšku maximálneho príspevku uvedeného v bode 2.1., poskytnie sa rozdiel ako príspevok. Ak je rozdiel nižší ako 50 €, príspevok sa neposkytne.

3.3. Pod príjmom sa rozumie zásadne každé pravidelne prichádzajúce peňažné plnenie. K započítateľnému príjmu sa však nepočítajú:

- opatrovateľské dávky alebo porovnateľné plnenia poskytované na základe spolkových alebo krajských zákonných predpisov
- mimoriadne výplaty
- základné renty podľa zákonov o sociálnom odškodnení
- dôchodky pre telesne postihnutých v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania alebo porovnateľné plnenia
- rodinné prídavky
- príspevky na výchovu detí
- výpomoc študentom
- príspevky na bývanie
- plnenia podľa krajských zákonov o sociálnej pomoci alebo porovnateľné plnenia a taktiež
- podpory rodinám podľa krajských zákonných predpisov.

3.4. Príspevok sa poskytne len vtedy, keď osoba vyžadujúca si opateru nevlastní speňažiteľný majetok, z ktorého by sa 24-hodinová opatera mohla financovať.

3.5. Majetok vo forme peňažnej hotovosti alebo predstavujúci peňažnú hodnotu sa do výšky 7.000 € nezohľadňuje. Majetok prevyšujúci túto hodnotu sa má speňažiť. Ak je speňaženie majetku pre osobu vyžadujúcu si opateru neúnosné, zohľadnia sa výnosy pri určení výšky príjmu. Každopádne sa do majetku nepočíta primerané zariadenie domácnosti ako napríklad nábytok a riad. Ďalej sa za majetok nepovažujú predmety, ktoré slúžia k uspokojovaniu všeobecne uznávaných kultúrnych potrieb a ktorých vlastníctvo sa nepokladá za luxus (napr. rozhlasový a televízny prijímač, stereofónna sústava, fotoaparát, auto).

3.6. O zohľadňovaní majetku môže byť medzi spolkom a jednotlivými spolkovými krajinami jednotne prijatá odchylná úprava.

3.7. Vlastný dom (byť v osobnom vlastníctve), ktorý slúži k uspokojeniu potreby primeraného bývania osoby vyžadujúcej si opateru, sa nezohľadňuje.

4. Postup

4.1. Žiadosti o poskytnutie príspevku podľa § 21b Spolkového zákona o opatrovateľských dávkach sa podávajú na Spolkovom sociálnom úrade.

Žiadosti sa môžu podávať taktiež u rozhodovacích orgánov v zmysle § 22 Spolkového zákona o opatrovateľských dávkach alebo na sociálnych úradoch.

4.2. Žiadosť podpisuje buď vlastnoručne žiadateľ, zákonný zástupca alebo rodinný príslušník.

4.3. K žiadosti je potrebné priložiť nasledovné doklady:

4.3.1. Pri zamestnávaní nesamostatne zárobkovo činných opatrovateľov:

- prehlásenie, že existuje opatera v zmysle § 1 ods. 1 Zákona o domácej starostlivosti,
- prehlásenie, že dohodnutá pracovná doba je minimálne 48 hodín týždenne a maximálne 128 hodín v dvoch za sebou nasledujúcich týždňoch,
- prehlásenie o tom, že existuje dohoda, podľa ktorej opatrovateľ dobu pracovnej pohotovosti, ktorá prípadne prekračuje pracovnú dobu, strávi vo svojom obytnom priestore alebo v blízkom domácom prostredí,
- prehlásenie, že po dobu poberania príspevku sa nevyužíva zvýhodnené sociálne poistenie opatrovateľských rodinných príslušníkov v zmysle §§ 77 ods.9 ASVG (Všeobecného zákona o sociálnom poistení), 33 ods. 10 GSVG (Zákona o živnostenskom sociálnom poistení) alebo 28 ods.7 BSVG (Zákona o sociálnom poistení poľnohospodárov),
- posledný právoplatný výmer/rozsudok o poberaní opatrovateľských dávok,
- u poberateľov opatrovateľských dávok stupňa 3 a 4 odôvodnené potvrdenie (odborného) lekára alebo odôvodnené potvrdenie iného odborníka oprávneného posúdiť potrebu opatery potvrdzujúce potrebu 24-hodinovej opatery,
- potvrdenie o prihlásení opatrovateľa v sociálnej poisťovni,
- prihlasovací lístok opatrovateľa na prihlásenie k pobytu,
- prehlásenie o výške príjmu, majetku a vyživovacích povinnostiach opatrovanej osoby.

4.3.2. Pri zamestnávaní samostatne zárobkovo činných opatrovateľov:

- prehlásenie, že existuje opatera v zmysle § 1 ods. 1 Zákona o domácej starostlivosti,
- prehlásenie, že na základe samostatnej zárobkovej činnosti existuje povinné poistenie podľa § 2 ods. 1 č. 1 GSVG (Živnostenského zákona o sociálnom poistení) a mesačný vymeriavací základ vo výške min. 537,78 € a že pracovná doba opatrovateľa činí minimálne 48 hodín týždenne,
- prehlásenie, že po dobu poberania príspevku sa nevyužíva zvýhodnené sociálne poistenie opatrovateľských rodinných príslušníkov v zmysle §§ 77 ods. 9 ASVG (Všeobecného zákona o sociálnom poistení), 33 ods. 10 GSVG (Zákona o živnostenskom sociálnom poistení) alebo 28 ods.7 BSVG (Zákona o sociálnom poistení poľnohospodárov),
- posledný právoplatný výmer/ rozsudok o poberaní opatrovateľských dávok,
- u poberateľov opatrovateľských dávok stupňa 3 a 4 odôvodnené potvrdenie (odborného) lekára alebo odôvodnené potvrdenie iného odborníka oprávneného posúdiť potrebu opatery potvrdzujúce potrebu 24-hodinovej opatery,
- potvrdenie o prihlásení opatrovateľa v sociálnej poisťovni,

- u opatrovateľa z iného členského štátu EÚ doklad o sociálnom poistení v tomto EÚ-štáte ako i o výške odvedených príspevkov,
- prihlasovací lístok opatrovateľa na prihlásenie k pobytu,
- prehlásenie o výške príjmu, majetku a vyživovacích povinnostiach opatrovanej osoby.

4.4.1 Vykonaním šetrenia ako aj preverením účelného použitia príspevkov sa poveruje Spolkový sociálny úrad.

4.4.2 Za účelom zjednodušenia správy a na uľahčenie vyúčtovania deľby nákladov dohodnutej s krajinami môžu byť – v prípade potreby so súhlasom osoby, ktorej sa to týka, – potrebné dáta odovzdané sociálnym úradom.

4.5. Rozhodovaním o žiadostiach o poskytnutie príspevku v zmysle týchto smerníc sa poveruje Spolkový sociálny úrad.

4.6. Na žiadosť uchádzača/uchádzačky o príspevok môže Ministerstvo sociálnych vecí a ochrany spotrebiteľov preskúmať zákonnosť a účelnosť rozhodnutia Spolkového sociálneho úradu.

5. Ohlasovacia povinnosť

Osoba vyžadujúca si opateru resp. opatrovatelia sú povinní bezodkladne hlásiť Spolkovému sociálnemu úradu všetky skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na príspevok.

6. Vrátenie príspevku

Spolkový sociálny úrad môže požadovať vrátenie príspevku, keď

- žiadateľ/ka zamlčal/a dôležité skutočnosti alebo uviedol/la nepravdivé údaje,
- bol príspevok použitý na iný účel, než na ktorý bol poskytnutý, alebo
- sa zmarí preverenie účelného použitia príspevku.

Od požiadavky vrátenia príspevku možno v prípadoch hodných osobitného zreteľa upustiť.

7. Zaistenie kvality

Za účelom zaistenia kvality domácej opateru môže poskytovateľ príspevku prijať vhodné opatrenia, ako napr. poskytnutie informácií a poradenstvo vo forme návštevy doma, predovšetkým prostredníctvom kvalifikovaných pracovníkov z oblasti opatrovateľstva.

8. Doložka o zmiernení tvrdosti zákona

Ak by aplikácia týchto smerníc viedla k neobvyklej tvrdosti, môže Ministerstvo sociálnych vecí a ochrany spotrebiteľov prijať rozhodnutie odchylné od týchto smerníc.

9. Nadobudnutie účinnosti

9.1. Smernice nadobúdajú účinnosť 1.1.2008.

9.2. Tieto smernice sú k nahliadnutiu na Ministerstve sociálnych vecí a ochrany spotrebiteľov a na Spolkovom sociálnom úrade.